

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra Set og tænkt under den store Krig (1)

Citation: Larsen, Karl: "Set og tænkt under den store Krig", i Larsen, Karl: *Set og tænkt under den store Krig*, Erslev & Hasselbalchs Forlag, Schetelig's Boghandel, 1915, s. 140.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_19-shoot-idm140378515863184/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Set og tænkt under den store Krig

sommeligheden«s, en »Reaktionens«, den »tvungne Knapheds«, »det offentlige Dødvandes« Tid, med slet Handelsmoral og »talløse Bedragerier« indenfor Embedsstanden.

Og dansk Skuespilkunst fik et Ulivssaar af Reklamesyge og Pengejagt i det 20de Aarhundrede, hvori Sparsommeligheden ganske vist var gaaet samme Vej som Forarmelsen, hvor den tvungne Knaphed var bleven forandret til den utvungne Leven over Evne indenfor saa godt som alle Lag, hvor der unægtelig var ualmindelig bevæget indenfor det offentlige Liv, men dog maaske uden tilsvarende Fordybelse i Op-gaverne, hvor »Rangklasserne« stærkt fremhævede Bedragerier fra Aarhundredets Begyndelse lykkeligt er blevet afløst af ganske anderledes demokratiske Underslæb over det hele fra den politiske Gennembrudsmand og Fører gennem Bankdirektører og Overretssagførere til Foreningskassererne og saa fremdeles.

Men saa kom Krigen. Og da viste det sig, ifølge Rubin, hvor sundt Folket var.

Der var jo nok nogle »forfjamskede Folk«, som »gav sig til at hente Guldskillinger« i Nationalbanken eller gik over i en anden Gade for at købe »Hvedemel og Kakao« paa Lager. Men ellers »mødte hver Mand, da der kaldtes paa ham — mange uden det«. »Hver Dansk søgte Stedet for Gerning og Hjem, for at være, hvor hans Plads var, hvis noget skulde indtræffe. Var det indtruffet, vilde man ogsaa nu herbjemme

[ligesom efter Rubins Mening i Tyskland] have hørt: Om Forladelse!« [d. v. s. for den mindre begejstrede Opfattelse, mange paa Forhaand havde haft af Befolkningen].

Man hørte nu ikke i Tyskland noget »Om Forladelse!« Man hørte et »Gud være lovet!« Og det, som hændte dernede, var, at hver Mand havde ikke blot den øjeblikkelige Stemningens *Vilje*, men ogsaa det lange *Løbs Evne* til at kunne gøre sin Pligt.

Om dette vilde have været Tilfældet i Danmark, skal jeg lade være usagt.

Foreløbig har vi — som jeg andetsteds har sagt — staaet som indignerede og betagne Tilskuere ved den store Verdensbrand, bag vor Neutralitetskordon, og for Resten bestræbt os for at tjene saa mange Penge som muligt paa Krigen.

Sikkert »er det godt«, som Rubin siger, at »vi faar betalt noget af vor Gæld«, som vi saa rigeligt havde faaet samlet sammen.

Det vil sige, det *kan* blive godt, hvis vi ellers faar lært noget — eller rettere sagt *meget* — af Krigen ud over at gøre Forretninger af ekseptionel Art samt gyse og harmes.

Thi selv om vi slipper for at komme med, militært, saa begynder der for Danmark som for alle andre Lande en Krig *efter* Krigen, økonomisk og politisk, socialt og moralsk, i hvilken vi under dagligdags Forhold skal til at konkurrere med Nationer, der for en stor Del allerede forinden var os overlegne